

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА**

**ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН,
ПОЛІТОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ**

КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ

ДИПЛОМАТИЧНА ТА КОНСУЛЬСЬКА СЛУЖБА

**методичні вказівки та завдання
до навчального курсу
для здобувачів спеціальності «Міжнародні економічні відносини»
факультету міжнародних відносин, політології та соціології**

Одеса 2019

УДК: 341.7 (477) (075.8)

Друкується за рішенням
Вченої Ради факультету
міжнародних відносин, політології та соціології
Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
Протокол №8 від 02 липня 2019 року

Укладач: **Коч Світлана Вадимівна,**
доктор політичних наук,
доцент кафедри історії
та світової політики
факультету міжнародних відносин,
політології та соціології
ОНУ імені І.І. Мечникова

Рецензенти: **Узун Юлія Вадимівна**
кандидат політичних наук,
доцент кафедри історії та світової політики
факультету міжнародних відносин,
політології та соціології
ОНУ імені І.І. Мечникова

Покась Михайло Сергійович
кандидат політичних наук,
доцент кафедри міжнародних відносин
факультету міжнародних відносин,
політології та соціології
ОНУ імені І.І. Мечников

Коч С. В.

Дипломатична та консульська служба: методичні вказівки та завдання до навчального курсу / С.В. Коч – Одеса: ТОВ «Удача», 2019 – 31 с.

© Коч С.В., 2019

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ	4
2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	11
4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	12
5. ПИТАННЯ ТА НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	12
6. САМОСТІЙНА РОБОТА	19
7. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО МОДУЛЬНИХ РОБІТ	19
8. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА	21
9. ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ	21
10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	22
11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ	23
12. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ПО КУРСУ	23
13. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ	24
14. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	24
15. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	
Навчальні посібники	25
Документи та правові акти	25
Додаткова література	26
16. ІНФОРМАЦІЙНІ Е-РЕСУРСИ	31

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Курс «Дипломатична й консульська служба» є одним з обов'язкових курсів для підготовки студентів за фахом «Міжнародні економічні відносини». Він викладається студентам третього курсу денного відділення.

Проблематика, що розглядається в рамках курсу, є предметом розгляду суміжних дисциплін і може розглядатися під різними кутами зору: історія дипломатії та історія міжнародних відносин, сучасна практика зовнішньої політики України та інших держав, державні інститути, право, соціальна психологія, етикет та протокол та ін. Отже формування комплексного уявлення про дипломатичну та консульську службу формується на основі міждисциплінарного підходу.

Курс «дипломатична й консульська служба» ґрунтується на попередньому вивченні студентами теорії та історії міжнародних відносин. Курс розрахований на один навчальний семестр, він включає 16 годин лекцій, 14 семінарських занять, 15 годин індивідуальної й 15 годин самостійної роботи студентів.

МЕТА дисципліни полягає в підвищенні компетентність фахівців з міжнародної економіки в організаційних та адміністративних питаннях діяльності дипломатичних і консульських служб, ознайомлення студентів із правовими аспектами функціонування дипломатичної та консульської служб в Україні та інших країнах.

Завданнями курсу є:

- аналіз базових понять сучасної дипломатії,
- аналіз чинників формування міжнародних та дипломатичних відносин;
- аналіз історії формування ключових інститутів дипломатичних та міжнародних відносин;
- вивчення структури, особливостей функціонування й статусу основних дипломатичних і консульських інститутів,
- ознайомлення з базовими нормативно-правовими механізмами регулюють діяльність сучасної дипломатичної та консульської служби.

Вивчення дисципліни спрямоване на формування наступних **компетентностей**:

а) загальних: здатність розв'язувати спеціалізовані завдання в предметній сфері міжнародних політичних та економічних відносин, вміння застосовувати ключові теорії і методи соціально-політичних досліджень та аналізу міжнародної політики в експертно-аналітичній, публічній, організаційній, консультаційній, викладацькій і громадській сфері практичної професійної діяльності.

б) фахових загальних: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; знання базових принципів організації та функціонування сучасних форм міжнародних дипломатичних та офіційних стосунків; формування навиків використання публічних та дипломатичних форм діалогу між діючими акторами в сфері зовнішньополітичних та економічних контактів; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність працювати в команді; здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, з експертами та спеціалістами з інших галузей знань; здатність забезпечувати якість виконуваних досліджень.

в) спеціальних фахових: розуміння природи та значення міжнародної політичної сфери діяльності; аналіз специфіки основних етапів розвитку інститутів зовнішньополітичної діяльності в сфері дипломатичних та консульських відносин; вивчення традиційних та сучасних форм офіційного протоколу та церемоніалу; компаративний аналіз зовнішньополітичних інститутів, форм та методів діяльності, ознайомлення із прикладними формами міжнародних контактів; володіння базовим категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом світової дипломатії; розуміння принципів функціонування та закономірностей розвитку акторів в просторі офіційної дипломатії; розуміння особливостей реалізації стратегій та тактик міжнародних відносин;

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- загальні принципи ведення дипломатичних відносин;
- основні етапи організації сучасних дипломатичної та консульської служб, методи і технічні прийоми дипломатичної роботи;
- основні види дипломатичних та офіційних документів;
- структуру дипломатичної служби України;
- засоби, техніку, методологію дипломатичних переговорів;
- знати особливості функціонування дипломатичної та консульської служби, міжнародних організацій, місій на сучасному етапі, систему взаємовідносин України з іншими акторами міжнародної системи;
- повноваження та регламент роботи консульських інститутів.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен **вміти:**

- аналізувати процес підготовки та прийняття зовнішньополітичних рішень, роль і функції різних центральних відомств закордонних справ та закордонних представництв;
- розрізняти національні особливості в практиці дипломатичних відносин;
- аналізувати міжнародну нормативно-правову базу діяльності дипломатичних і консульських установ;
- інтерпретувати основні положення актів дипломатичного листування і володіти ключовими техніками проведення дипломатичних переговорів;
- співвідносити норми міжнародного та національного права і практики стосовно безпеки дипломатів;
- користуватися загальним теоретичним та фактичним матеріалом стосовно функціонування дипломатичної та консульської служби;
- надавати критичну оцінку аналітичним та науковим матеріалам по даній проблематиці;
- виконувати політико-організаційні, експертні, комунікаційні та консультаційні функції на національному та міжнародному ринку праці.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1 ФОРМУВАННЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ ТА КОНСУЛЬСЬКОЇ СЛУЖБ

ТЕМА 1

ПОНЯТТЯ ДИПЛОМАТІЇ. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ОСНОВНИХ ДИПЛОМАТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ

Поняття дипломатії, дипломатичної служби, зовнішньої політики. Походження та основні історичні типи дипломатії. Дипломатія, як практика міжнародних відносин. Дипломатія, як наука. Предмет та об'єкт наук. Етапи розвитку дипломатичних органів. Форми та особливості міжнародних контактів в стародавньому світі. Особливості міжнародних відносин та суб'єкти міжнародних відносин в стародавньому світі. Роль релігії в виконанні дипломатичних функцій. Поняття та особливості брачної дипломатії. Війна та воєнні конфлікти як форма міжнародних відносин. Торгівля як форма дипломатичних відносин. Особливості дипломатичних інститутів в давні часи. Дипломати стародавнього світу: особливості призначення і функціонування. Центри міжнародних відносин в давнину. Історичні джерела по дипломатії давнього світу. Особисті та державні архиви. Особливості формування практики дипломатичної переписки і договорів. Форми освячення договорів. Формування принципів міжнародних та дипломатичних відносин.

Дипломатичні інститути давньої Греції та Риму. Візантійська дипломатія. Розвиток церемоніалу та протоколу. Нові форми дипломатичної практики. Організація посольств та місій.

Характерні риси дипломатичних відносин в середні віки. Еволюція предмету та об'єкту дипломатичної діяльності. Організація консульських та торговельних судів. Поняття приватної війни та приватної дипломатії. Особливості дипломатії Папства. Папська нунціатура. Дипломатичні органи Ватикану. Хрестові походи та їх роль в організації міжнародної системи в середні віки. Форми взаємовідносин держав хрестоносців з державами Європи.

Особливості дипломатії італійських міст в 9 – 12 ст. Нові форми дипломатичної діяльності. Організація постійних представництв. Дипломатичні архиви.

Дипломатичні відносини в епоху феодальної роздробленості. Династичний період історії дипломатії. Дипломатія династій. (Династії Плантагенетів, Ланкастерів, Капетингів, Штауфенів, Габсбургів, Романових). Дипломатія Русі в 12 – 16 ст. Династія Рюриковичей. Дипломатія Галицького князівства. Дипломатія Русі в епоху роздробленості та заміни династій. Дипломатія Росії в 16-19. Династія Романових. Зовнішня політика держав в 18-19 ст. Дипломатичні відносини країн Східної Європи в 12 – 18 ст. Дипломатичні відносини в Європейських країнах в 16 – 18 ст. Централізація держав. Початок колоніальних імперій. Промислові революції. Заміна зовнішньополітичних пріоритетів. Формування дипломатичного права

Становлення сучасної практики дипломатичних стосунків. Формування нової дипломатичної структури: постійні дипломатичні представництва, професійні дипломати, дипломатична робота як державна служба. Віденський конгрес. Франко-Пруська війна та її роль в дипломатичній історії Європи. Міждержавні військово-політичні союзи та їх роль в дипломатії 19 ст.

ТЕМА 2

ДИПЛОМАТИЧНЕ ПРАВО: СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК

Дипломатичне право: поняття та складові частини. Особливості і етапи формування дипломатичного права. Формування принципів міжнародного і дипломатичного права в епоху давнього світу. Закони Ману. Повчання Алтея. Дипломатичні архіви Єгипту, Хетів. Тель-Амарнський архів. Архів Багазкея. Архів Зіміліма. Закони Хаммурапі. Александрійський архів. Дипломатичні мови. Договори в середні віки. Консульські статuti. Правові системи торгівельних союзів міст (Ганзейський союз, Швабський союз, Італійські міста).

Теоретичне осмислення норм та принципів міжнародного права в 16 – 18 ст. Гуго Гроцій, Ричард Сач, Балтазар Айалла та ін.. Формування основних дипломатичних структур і інститутів: історія, основні етапи, регіональні та національні особливості.

Поняття міжнародного звичаю (внетериторіальність, недоторканність, церемоніальність і т.ін.) Договори. Міждержавні договори та їх типологізації. Форми закріплення договорів: брачна дипломатія, «хресне цілування», «клятва на раку» та ін.. Переговорний процес. Засоби підтвердження повноважень – інвеститура, дипломи.

Розвиток міжнародного права в ХІХ в. Вестфальський мирний договір (поява постійних посольств в Європі), Віденський конгрес 1815, Принцип легітимізму, Принцип політичної рівноваги, Аахенський протокол (1818), Доктрина Монро (1823),

Розвиток міжнародного права в ХХ ст. Гаагські конференції (1899, 1907), Доктрина Хей (1905), Доктрина превентивної війни, Каракська конвенція про консульські функції (1911), Версальсько-Вашингтонська система договорів. Гаванська конвенція про дипломатичних чиновників (1928), Кодекс Бустаманте (1928). Потсдамська система. Конвенції про привілеї і імунітет ООН (1946), Віденська конвенція про дипломатичні відносини (1961), Віденська конвенція про консульські стосунки (1963) Конвенції про спеціальні місії (1969).

Сучасний розвиток дипломатичного права. Правове положення дипломатичних і консульських представництв в Україні.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

СТРУКТУРА ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ ТА КОНСУЛЬСЬКОЇ СЛУЖБ

ТЕМА 3

СТРУКТУРА ТА ФУНКЦІЇ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИХ ОРГАНІВ

Органи зовнішніх зносин держави і їхніх функцій. Поняття структури дипломатичного представництва. Персонал дипломатичного представництва: порядок призначення, функціональні обов'язки. Члени родин дипломата. Віденська конвенція про дипломатичні відносини (1961 р.): її структура й порядок прийняття. Види дипломатичних представництв. Базові відділи в структурі дипломатичного представництва. Дипломатичний корпус і порядок його формування. Старшинство в дипломатичному корпусі. Дипломати й дипломатичні ранги. Порядок присвоєння. Голова дипломатичного представництва. Процес призначення і його основні функції. Акредитація. Функціональні обов'язки дипломатичних службовців, зафіксовані у віденській конвенції.

Правила старшинства в деяких державах (Англія, Франція, США). Порядок старшинства в арабських країнах. Дипломатична служба Японії.

Структура консульської служби. Функціональна обов'язки працівників консульств. Віденська конвенція про консульські установи (1963 р.) її структура й порядок прийняття. Категорії консулів. Штатний і позаштатний консул. Почесний консул. Загальної характер консульських функція. Консульські округи. Види консульських установ. Призначення консулів. Виконання консульських функцій дипломатичними представництвами. Діяльність консульських інститутів у період відсутності консула. Припинення консульської місії.

Національні особливості в організації дипломатичних і консульських служб. Принцип взаємності. Особливості дипломатичної служби Ватикану. Особливості структури дипломатичного корпусу у Великобританії, США, Франції, Росії й ін.

Дипломатичні місії. Спеціальні місії як особлива форма дипломатії. Конвенція ООН про спеціальні місії (1969 р.) Порядок організації дипломатичної місії і її повноважень. Старшинство в дипломатичній місії. Розташування дипломатичної місії. Роль спеціальних місій у формуванні сучасної дипломатичної структури.

Торговельні представництва в сучасній дипломатії. Особливості штатного складу торговельних представництв. Глава торговельного представництва й порядок його призначення.

- Повноваження штатних співробітників. Основні привілеї й імунітети штатного персоналу торговельних представництв. Основні положення про торгово-економічну місію в складі дипломатичного представництва України за кордоном.

Міжнародні конференції: порядок організації й специфіка діяльності. Відмінні риси посольства й постійного представництва при міжнародних організаціях поняття й особливості «міжурядової конференції» порядок формування складу делегації на міжнародну конференцію. Старшинство делегацій і делегатів. Господарське забезпечення делегацій.

ТЕМА 4

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ РОБОТИ ДИПЛОМАТИЧНИХ ТА КОНСУЛЬСЬКИХ ПРАЦІВНИКІВ

Імунітети: поняття та історія оформлення. Основні імунітети та привілеї: порядок їхнього надання і особливості їх дії. Значення дипломатичних і консульських імунітетів: службова й функціональна необхідність. Особисті імунітети: недоторканність. Недоторканність житла й особистого багажу, пошти. Недоторканність засобів комунікації. Дипломатичні й особисті архіви. Право притулку й укриття. Службові імунітети. Імунітети від юрисдикції. Імунітет дипломатичних способів пересування. Дипломатичні паспорти.

Особливості надання імунітетів адміністративно-технічному й обслуговуючому персоналу. Привілеї й імунітети консулів. Регулювання й розбіжність у наданні імунітетів різними країнам. Основні тенденції в сучасних міжнародних відносинах щодо надання імунітетів.

Проблеми безпеки дипломатів. (міжнародне законодавство: проблеми й практика). Безпека дипломатичних і консульських службовців по міжнародному праву. Проблема охорони дипломатичного корпусу. Проблема надання й носіння зброї охороною дипломатичного представництва. Роль держави перебування в організації охорони. Практика обмеженого переміщення й проблеми її обґрунтування.

ТЕМА 5.

ДИПЛОМАТИЧНИЙ ЕТИКЕТ, ЦЕРЕМОНІАЛ И ПРОТОКОЛ

Етикет: природа та функції. Поняття та особливості дипломатичного етикету. Історія формування дипломатичного етикету. Дипломатичний протокол та правила ввічливості. Дипломатичні прийоми. Церемоніал. Церемоніальний одяг та вимоги до офіційного дрес-коду. Нагородні відзнаки. Національні особливості. Нагородні відзнаки в Україні.

Поняття дипломатичного протоколу. Протокольний відділ та його функції. Поняття та види дипломатичної кореспонденції.

Дипломатичні документи: заключні документи переговорів та візитів; Документи дипломатичної переписки. Міжнародно-правова термінологія. Офіційна переписка. Міжнародні угоди (договори, конвенції, міжурядові угоди, ноти та їх види, комюніке, меморандум, декларація). Багатосторонні угоди. Особливості ратифікації. Дія та завершення дії.

Офіційні державні і дипломатичні титули: історія, національні особливості, практика застосування. Церковні титули в дипломатичній практиці. Члени родин дипломату: загальні положення, національні особливості церемоніалітету.

Офіційний візит. Візити після прибуття. Розсадження на конференції. Доповіді делегацій. Від'їзд делегацій. Аналіз та класифікація особистих візитів в дипломатичній практиці. Візитні картки в дипломатичній практиці.

Особливості міжнародної ввічливості. Протокольна реакція на траурні події. Протокольна реакція на національні свята. Міжнародний етикет відносно символів національної держави. Практика прийомів та розсадки гостей. Аналіз варіантів схем розсадки на різних типах дипломатичних прийомів.

Підготовка дипломатичних кадрів. Підготовка дипломатичних кадрів за кордоном та в Україні. Професійні та непрофесійні дипломати.

Національні особливості в практиці дипломатичних відносин. Протокол та старшинство. Національні свята. Національні особливості переговорного процесу. Особливості національної психології.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Ус ьог о	у тому числі					Ус ьог о	у тому числі				
лек		сем	лаб	інд	ср	лек		сем	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Формування дипломатичної та консульської служб												
Тема 1. Поняття дипломатії. Історія становлення основних дипломатичних інститутів.	10	4	2		2	2	1	1				
Тема 2. Дипломатичне право: становлення та розвиток	8	2	2		2	2	1	1				
Разом за змістовим модулем 1	18	6	4		4	4	2	2				
Змістовий модуль 2.												
Структура та функціонування дипломатичної та консульської служб												
Тема 3. Структура та функції зовнішньополітичних органів.	11	4	2		2	3	2	2				
Тема 4. Забезпечення умов роботи дипломатичних та консульських працівників	8	4	4		2	3	1	1				
Тема 5. Дипломатичний етикет, церемоніал и протокол	8	2	4		2	4	1	1				
Разом за змістовим модулем 2	36	10	10		6	10	3	4				
<i>Усього годин</i>	55	16	14		10	15		6				
Модуль 2												
<i>ІНДЗ</i>				-	5	-			-	-	-	6
<i>Усього годин</i>	60	16	14		15	15						6

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія становлення основних дипломатичних інститутів.	2
2	Дипломатичне та консульське право: становлення і розвиток.	4
3	Регламентація діяльності дипломатичних та консульських інститутів	2
4	Дипломатичний етикет, церемоніал и протокол.	4
5	Правове положення дипломатичної та консульської служб в Україні.	2
	Разом:	14

ПИТАННЯ ТА НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

СЕМІНАР 1 ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ОСНОВНИХ ДИПЛОМАТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ

Питання для розгляду:

1. Зародження дипломатичної практики Стародавнього Сходу.
2. Етапи становлення дипломатії Сходу (Китай, Японія, Корея, країни близького Сходу) Особливості дипломатичного етикету ряду східних держав.
3. Схід і Захід – цивілізаційні відмінності і загальна тенденція. Особливості сучасного східного дипломатичного протоколу і мови
4. Поняття класичної («старої») європейської дипломатії. Перехід до «нової» (демократичної) європейської практики дипломатичних відносин держав.
5. Дипломатія Нового часу – дипломатія провідних держав Європи. Поява перших дипломатичних інститутів в Європі.

Основні поняття:

Закони Ману, керюкс, ангелос, проксенія, проксеничні декрети, амфіктіонії, симахії, патронат, феціальна дипломатія, нунції, легат, легації, прокуратор, вербенаріуси, консули в традиції Риму, претор, претор перигримов, риторські школи.

Апокрисарії, Константінов дар. Єпископи. Пресвітери (посли). Нунції. Інтернунції. Аблегати. Прелати. «Приватна дипломатія». Аввіді (депеші). Дипломатичні архіви. Інвеститура. Байюло. Консул. Консульські правила. Консули купців. Консульські договори. Капітуляції. Берат. Булла. Екзекватура. Камерц-колегія. Консульський статут. Драгоман. Династична дипломатія. Династичні війни. Етикет. Церемоніал.

Доповіді за бажанням:

- ❖ Порядок ведення переговорів и заключення договорів в дипломатии Древнего Востока;
- ❖ Телль-Амарнская переписка. Договор египетского фараона Рамзеса II с царем хеттов Хаттушилем III;
- ❖ Дипломатичні практики в стародавньому та середньовічному Китаї. Давньокитайський церемоніал;
- ❖ Грецьке вплив на римську дипломатію;
- ❖ Організація дипломатичної та розвідувальної служби у Венеціанській республіці. Дипломатичний архів Венеції;

- ❖ Династичні шлюби і обмін заручниками як засіб ведення міжнародних відносин в давній період історії;
- ❖ Роль «шлюбної дипломатії» в відносинах європейських монархів;
- ❖ Посольське справа в Візантії: особливості організації, церемоніалу і протоколу Посольської справи в італійських містах;
- ❖ Дипломатія папської курії в переддень Нового часу: особливості організації, церемоніалу і протоколу, прокуратори, легати, нунції;
- ❖ Типові ситуації міжнародних відносин в середні віка, що вимагають дипломатичних переговорів;
- ❖ Значення таємної дипломатії, в порівнянні з офіційною дипломатією в середньовічній Європі;
- ❖ Міжнародні функції чернечих орденів, єзуїти в Азії та Америці;
- ❖ Дипломатія Русі (9 - 13 ст): вектори зовнішньої політики, особливості і форми дипломатичної діяльності;
- ❖ Дипломатія Золотої орди: особливості форм;
- ❖ Книга Луї Руссо де Шамуа «Подання про ідеальну після» як джерело про дипломатію Вестфальського періоду.

Література:

- Боечко В. Д. Кордони України: історична ретроспектива та сучасний стан / В. Д. Боечко, О. І. Ганжа, Б. І. Захарчук. Альберт. ун-т, Канад. ін-т укр. студій. К. : Основи, 1994. 168 с
- Головченко В. І. Дипломатична історія України (кінець ХІХ – перша чверть ХХ ст.): навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / В. Головченко, В. Матвієнко, В. Солдатенко; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2011. 527 с.
- Григор'єва Т. Історія дипломатії: від давнини до кінця ХVІІІ ст. : навч. посіб., Нац ун-т «Києво-Могилянська академія», 2014. 176 с
- Дещинський Л. Є., Панюк А.В. Міжнародні відносини України: історія і сучасність. Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2001. 424 с.
- Долгов К. М. Философские измерения политики, дипломатии и культуры. Том V. Западноевропейская философия, политика и культура: проблемы и перспективы. М.: Научная книга, 2007. 446 с.
- Зонова Т.В. Дипломатическая служба Италии: Исторический очерк. М., 1995. 310 с.
- Ивонин Ю.Е. У истоков европейской дипломатии нового времени. М.,1984. 160 с.
- История дипломатии в 5 т. Под ред. В. А. Зорина и др. 2-е изд., Москва: Госполитиздат, 1959 – 1975.
- Костяшов Ю.В. Первый русский консул в Кёнигсберге. *Новая и новейшая история*. 2002. № 1. С. 219–223;
- Овсій І. О. Зовнішня політика України (від давніх часів до 1944 року) : навч. посіб. для студ. гуманіт. спец. вищ. закл. освіти. К. : Либідь, 1999. 238 с.
- Онацький Є. Українська дипломатична місія до Ватикану. *Календар-альманах «Відродження»*. Буенос-Айрес, 1954. С. 29–61;
- Онацький Є. Українська дипломатична місія в Італії за перших шість місяців своєї діяльності. *Календар-альманах «Відродження»*. Буенос-Айрес, 1956. С. 29–52;
- Орнатский И.А. Экономическая дипломатия. 2-е изд. М.: Международные отношения, 2001. 280 с.
- Сахаров А.Н. Дипломатия Древней Руси. М., Педагогика, 1987. 126 с.;
- Сиротенко В.Т. История Международных отношений в Европе во второй половине IV – начале VI вв. Пермь, 1975. 283 с.;

- Троян С. С. Вступ до теорії міжнародних відносин : навч. посіб. для студ. вузів; Наук.-метод. центр вищ. освіти, Рівнен. ін-т слов'язознавства Київ. ін-ту «Слов'ян. ун-т». К., 2000. 139 с.;
- Україна в міжнародних відносинах : енциклопед. словник-довідник. Вип. 1: Предметно-тематична частина : А-Г Бажан О. Г. та ін. ; редкол.: М. М. Варварцев та ін. К. : Ін-т історії України НАН України, 2009. 180 с.

СЕМІНАР 2

ДИПЛОМАТИЧНЕ ТА КОНСУЛЬСЬКЕ ПРАВО: СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК.

Питання для розгляду

1. Дипломатичні документи в історії давнього світу. Зародження практика оформлення договорів.
2. Практика правової діяльності консульських установ в середні віки. Консульські устави, договори, суди.
3. Зародження правових основ дипломатії в Новий час.
4. Дипломатичне право в ХХ – ХХІ в.

Основні поняття:

Закони Ману, Повчання Ахтея, Листування Єгипту і Хеттов. Тель-амарнська листування. Архів Богазкея, архів Зімрліма, Закони Хаммурапі, Олександрійський архів. Дипломатичні мови. Договори Київської Русі і Візантії. Консульські статuti. Договори російських міст з німецькими містами

Договір, диплом, переговори, снєми, «хресне цілування», «клятва на ракі», інвеститура, симонія. Поняття міжнародного звичаю (внетериторіальність, недоторканність, церемоніальність і так далі)

Гуго Гроцій, Ричард Сач, Балтазар Айалла і ін.

Вестфальський мирний договір (поява постійних посольств в Європі), Віденський конгрес 1815, Принцип легітимізму, Принцип політичної рівноваги, Доктрина Монро (1823), Доктрина Хей (1905), Гагські конференції (1899, 1907), Доктрина превентивної війни, Аахенський протокол (1818), Каракська конвенція про консульські функції (1911), гаванська конвенція про дипломатичних чиновників (1928), Кодекс Бустаманте (1928) конвенції про привілеї і імунітет ООН (1946), Віденська конвенція про дипломатичні відносини (1961), Віденська конвенція про консульські стосунки (1963) Європейська Конвенція про консульські функції (1967). Конвенція про спеціальні місії (1969)

Доповіді за бажанням:

- ❖ Розвиток дипломатичних інститутів у Франції.
- ❖ Розвиток дипломатичних інститутів в Росії.
- ❖ Історія розвідки.
- ❖ Особливості розвитку дипломатичних інститутів в практиці торгових союзів (Італійський союз міст, союз Ганзейський, Швабський союз)
- ❖ Дипломатичний етикет і церемоніал: формування і еволюція.
- ❖ Дипломатичний церемоніал епохи Віденського конгресу.
- ❖ Історія дипломатичної пошти і дипломатичних архівів.
- ❖ Дипломатичне листування: історія і сучасна практика (прикласти до доповіді роздрукований словник термінів)
- ❖ Дипломатичні прийоми: типологія і практика. Розсадження під час прийому.

- ❖ Правила старшинства: дипломатичні правила і дипломатична практика (Великобританія, Франція, США, Японія, Ватикан, Арабські країни.)
- ❖ Церемоніальний одяг: історія і національні особливості (обов'язково відеоряд)
- ❖ Церемоніальний одяг: сучасна практика

Література:

- Буткевич О.В. Міжнародне право стародавнього світу. К., 2004 864 с.
- Геновски М. П. Лекции по дипломатическо и консульско право и дипломатически протокол. София, 1971.
- Гроций Г. О праве войны и мира. М.: Государственное издательство юридической литературы, 1956. 868 с.
- Демин Ю.Г. Статус дипломатических представительств и их персонала: Учеб.пособие. 2-е изд.. М.: Междунар. отношения, 2012. 224 с.
- Нинесбаум М.Е. 'Via Latina ad ius' («Латинская дорога к праву»). М.: 1996
- Павлов В. Дипкурьеры (правовой статус). *Международная жизнь*. 1987. № 4. С. 157 – 158.
- Перов А.П. Правовое положение дипломатических и консульских представительств в системе Украины. *Актуальные проблемы государства. Вып. 2 1995*.
- Плотникова О.В. Консульские отношения и консульское право. М.: Норма. 1998 201 с.
- Подготовка дипломатических кадров. *Політика і час*. 1998. № 2 С. 67 – 74.
- Правила процедуры в многосторонней дипломатии: [Сборник документов] Дипломатическая академия МИД СССР. М.: Международные отношения, 1986. 448 с.
- Пухкало О.Г. Політико-правові засади сучасної української дипломатії. *Науковий вісник Дипломатичної академії України*. Вип.6. К., 2002. С. 4-10.
- Репецкий В. М. Дипломатичне і консульське право: Підручник. 2-ге вид. К.: Знання, 2006. 372 с. Режим доступу: <http://radnuk.info/pidrychnuku/mishnarod-pravo/468-repetsku.html>
- Сандровский К.К. Специальные дипломатические миссии: Международно-правовые вопросы. Киев : Вища школа. Изд-во при Киев. ун-те, 1977. 144 с.;
- Чудаков М. Ф. Дипломатическое и консульское право : учебник. Минск: Вышэйшая школа, 2019. 223 с. Режим доступа: <http://vshph.com/upload/inf/978-985-06-3155-8.pdf>

СЕМІНАР 3

РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДИПЛОМАТИЧНИХ ТА КОНСУЛЬСЬКИХ ІНСТИТУТІВ.

Питання для розгляду:

1. Дипломатичний корпус: структура, організація діяльності.
2. Консульська служба: структура, функції, організація діяльності.
3. Національні особливості в організації дипломатичних та консульських служб
4. Імунітети та привілеї дипломатичних та консульських службовці. Порядок застосування, види та особливості.
5. Правове положення дипломатичних та консульських представництв в Україні

Основні поняття:

дипломатичне право, дипломатія, дипломатичне представництво, дипломатичні відносини, посольство, дипломатична місія, дипломатичний корпус, дуайєн, дипломатичні ранги, дипломатичні класи, нунціат, консульство, консульський округ, структура посольства, службові повноваження, правовий статус, імунітети, акредитація, агреман, ексекватура, консульський патент, вірчі грамоти, відклична грамота.

Доповіді за бажанням:

- ❖ Вірчі грамоти: протокольна технологія їх вручення главі держави перебування та правове значення цього акту.
- ❖ Особливості організації діяльності спеціальної місії.
- ❖ Особливості організації роботи в Папській нунціатурі.
- ❖ Специфіка організації консульських округів в мусульманських країнах.

Література:

- Богучарский Е. М. Некоторые вопросы становления дипломатии арабских государств (вторая половина XX – начало XXI вв.) *Мировая экономика и международные отношения*. 2009. № 1. С. 77-83.
- Веденеев Д.В., Будков Д.В. Юність української дипломатії. Становлення зовнішньополітичної служби Української держави. 1917-1923 рр. К.: К.І.С., 2006. 312с.
- Вуд Джон Р. Дипломатический церемониал и протокол. М., 1974.
- Гуменюк Б. Порівняльний аналіз дипломатичних служб України та іноземних держав. *Політика і час*. 1998. № 11. С. 62 – 67.
- Демин Ю. Г. Статус дипломатических представительств и их персонала. М.: Международные отношения. 1995 205 с.
- Дипломатическая служба США. М.: Международные отношения, 1987. 189 с
- Дипломатія сучасної України: енциклопед. довід. Київ: Координаційне бюро Енциклопедії Сучасної України НАНУ, 1997. 83 с
- Зонова Т.В. Дипломатическая служба Италии: Исторический очерк. Москва, 1995. 165 с.
- Ивонин Ю. Е. У истоков европейской дипломатии нового времени. Минск, Университетское, 1984. 160 с.
- Козырев Н. И. Дипломатия в экстремальных ситуациях: Учебное пособие. М.: Восток - Запад, 2010. 64 с.
- Кулматов К. Н., Митрофанова А. В. Региональные аспекты международных отношений. Учебник. Под ред. А. Н. Панова. М.: Восток - Запад, 2010. 536 с.
- Лозінська С.В. Використання інституту почесного консула в міжнародній практиці. // *Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук. праць*. К.: Київський національний університет, 1999. Вип. 13. Ч. 1. С. 121-126.
- Лозінська С.В. Застосування інституту почесного консула в консульській практиці Республіки Польщі. *Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірка наукових праць*. К.: Київський національний університет, 1999. Вип. 14. Ч. С. 73-78.
- Лозінська С.В. Історичні передумови виникнення інституту почесного консула. *Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірка наукових праць*. К.: Київський національний університет, 1999. Вип. 15. С. 92-98.
- Лозінська С.В. Правовий статус почесних консулів в сучасному міжнародному праві. *Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірка наукових праць*. К.: Київський національний університет, 2000. Вип. 21. Ч. 2. С. 71-74.;
- Матвеев В.М. Британская дипломатическая служба. М.: Международные отношения, 1984. 160 с.;
- Матвеев В.М. Дипломатическая служба США. М.: Международные отношения, 1987. 191 с.;
- Панов А.Н. Японская дипломатическая служба. М.: Международные отношения, 1988. 181 с.;
- Перов А.П. Правовое положение дипломатических и консульских представительств в системе Украины. *Актуальные проблемы государства*. Вип. 2 1995.;
- Фалалеева Л.Г. Дипломатичні імунітети: принципи, норми, практика застосування. *Вісник Академії адвокатури України* № 1(14) 2009. С. 192-202.

СЕМІНАР 4

ДИПЛОМАТИЧНИЙ ЕТИКЕТ, ЦЕРЕМОНІАЛ І ПРОТОКОЛ

Питання для розгляду

1. Поняття етикету та його функціональна роль
2. Дипломатичний протокол та правила ввічливості.
3. Дипломатичні прийоми та візити (особливості організації)
4. Візитні картки в дипломатичній практиці.
5. Церемоніал. Церемоніальний одяг та нагородні відзнаки.
6. Поняття та види дипломатичної кореспонденції
 - Дипломатичні документи: заключні документи переговорів та візитів;
 - Документи дипломатичної кореспонденції;
 - Міжнародно-правова термінологія;
 - Офіційна та полуофіційна переписка.
7. Міжнародні угоди (договори, конвенції, міжурядові угоди, ноти та її види, комюніке, декларації, меморандум)
8. Багатосторонні угоди. Особливості ратифікації. Дія та завершення дії

Основні поняття:

дипломатична служба, дипломатія, дипломатичний протокол, державний протокол, церемоніал, етикет, комунікація, вербальна нота, особиста нота, офіційний лист, спільна нота, меморандум, пам'ятна записка, кореспонденція, дипломатичне листування.

Доповіді за бажанням:

- ❖ Історія формування дипломатичного етикету
- ❖ Особисті візити: форми, класифікація, правила ввічливості.
- ❖ Практика організацій офіційних прийомів: запрошення, зустріч, розсадка.
- ❖ Невербальна комунікація в дипломатичній практиці.
- ❖ Проблеми організації охорони в дипломатичному корпусі
- ❖ Офіційні державні і дипломатичні титули: історія, національні особливості, практика застосування.
- ❖ Історія нагородних відзнак: загальні положення, національні особливості. Нагородні відзнаки в Україні.
- ❖ Члени родин дипломатів: загальні положення, національні особливості
- ❖ Церковні титули в дипломатичному церемоніалі

Література:

- Бажанов Е.П., Бажанова Н.Е. Международные отношения в XXI веке. International Relations in the XXI Century. М.: Восток - Запад, 2011. 168 с.;
- Байбурин А.К., Топарков А.У. У истоков этикета. Л.: Наука. Ленинградское отделение, 1990. 165 с.;
- Василенко И. А. Международные переговоры в бизнесе и политике: стратегия, тактика, технологии. Учебное пособие. М.: Восток - Запад, 2011. 424 с.;
- Вуд Д., Серре Ж. Дипломатический церемониал и протокол: принципы, процедура и практика. Перевод с англ. М.: Прогресс, 1974. 445 с.;
- Гуменюк Б. Порівняльний аналіз дипломатичних служб України та іноземних держав. *Політика і час*. 1998. № 11. С. 62 – 67.
- Калашник Г. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету: навч. посіб. К. : Знання, 2007. 143 с;

- Капкан М. В. Деловой этикет: учеб. Пособие. Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2017. 168 с;
- Козырев Н. И. Дипломатия и дипломатическая служба стран Среднего Востока (Иран, Афганистан): учеб. Пособие. М.: Восток - Запад, 2008. 79 с.
- Лексикон хороших манер: Пер. с эстонского. Сост. В. Парбо. Таллинн : ИЛО, 1991. 112 с.
- Мантусов В.Б. Субрегиональная группа ШОС. Анализ проблем, возможностей и перспектив развития. Монография. М: Научная книга. 2010. 83 с.
- Многоликая дипломатия: исповедь посла. М.: Издательство «Известия», 2007. 472с.
- Муратов Э.Н. Дипломатические документы и дипломатическая переписка на английском языке. Учеб. Пособие для вузов. М., 2001.
- Недосугова Т. А. Деловое письмо: стилистика и структура текста. Учебное пособие. М.: Восток - Запад, 2010. 80 с.
- Новохацька Л.П. Краткий справочник по этикету. Киев: Общество «Знание» Украины, 1992. — 96 с.
- Пиз А., П. Данн П. Язык телодвижений: Как читать мысли других людей по их жестам. Перевод с англ Н. Е. Котляр. Нижний Новгород: Ай Кью, 1992. 263 с.
- Смирнов Г. Н. Этикет и протокол в деловых переговорах. М.: Научная книга, 2010. 160 с.
- Степанов А.И. Бернский дневник посла России. 1992-1999. М: Международ. отношения, 2011. 736 с.
- Татаринцев В. М. Двусторонние отношения России со странами СНГ: Монография. М.: Восток - Запад, 2011. 264 с
- Честара. Д. Деловой этикет: паблик рилейшнз для всех и для каждого. Пер. Л. Бескова. М.: ФАИР-ПРЕСС, 2000. 336 с.
- Barston R.P. Modern Diplomacy. U.K., 1988. 433 с.

СЕМІНАР 5

ПРАВОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ ТА КОНСУЛЬСЬКОЇ СЛУЖБ В УКРАЇНІ

Питання для розгляду

1. Історія дипломатичної та консульської структур в Україні.
2. Органи зовнішніх відносин України та їх функціональні ролі.
3. Порядок формування дипломатичного корпусу в Україні та його сучасної структури.
4. Порядок присвоєння дипломатичних рангів в Україні.
5. Дипломатичний корпус України: організація, старшинство.
6. Етапи формування правової бази дипломатичної та консульської діяльності в Україні.
7. Участь України в міжнародних міжурядових та ін. організаціях

Доповіді за бажанням:

- ❖ Іноземні дипломатичні представництва в Україні
- ❖ Особливості організації дипломатичної протокольної служби в Україні.
- ❖ Представництва міжнародних структур та організацій в Україні
- ❖ Інститут почесного консула в Україні: загальні положення та практика.
- ❖ Дипломатичні кадри в Україні: професійна підготовка та особливості відбору.
- ❖ Історія організації МЗС України

Література:

- Асланян А. Г. Адміністративно-правові засади діяльності дипломатичних представництв іноземних держав в Україні. *Вісник Харківсько Національного університету внутрішніх справ*. Х.: Національний ун-т внутрішніх справ, 2010. № 4, Ч. 2. С. 87-96;
- Веденєєв Д.В., Будков Д.В. Юність української дипломатії. *Становлення зовнішньополітичної служби Української держави. 1917-1923 рр.* К.: К.І.С., 2006. 312 с. ;
- Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України / За ред. д.ю.н., проф. В.Н. Денісова. – К.: Юстініан, 2006. – 672 с.;
- Віднянський С.В. Народна (громадська) дипломатія. *Україна в міжнародних відносинах. Енциклопедичний словник-довідник*. Випуск 3.: К–О. К., 2012. С. 241–243;
- Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби. К.: Либідь, 1998. 248 с.;
- Дорошенко Д. Дещо про закордонну політику Української Держави в 1918 році. *Хліборобська Україна*. Відень, 1920–1921. Зб. 2/4. С. 49–64;
- Кулик О.П., Сардачук П.Д. Елементи дипломатичного протоколу і дипломатичної практики в історії України. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. 172 с.;
- Кучменко Е. М., Кучменко Б. А. Історія міжнародних відносин першої половини ХХ ст.: історико-політичне есе. К.: ІПК ДСЗУ, 2007. Ч. 1. 369 с.; Ч.2. 386 с.;
- Лозінська С. В. Використання діяльності почесних консулів в роки незалежності України. *Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. Науковий часопис*. 2002. №1. С. 142-146;
- Лозінська С. В. Зародження і становлення правового інституту консульства в Україні. *Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. Науковий часопис*, 2002. № 3. С. 157-161;
- Лозінська С.В. До питання про формування української консульської служби. *Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірка наукових праць*. К.: Київський національний університет, 1998. Вип. 7. Ч. 2. С. 173-180;
- Марущак М. Й. Історія дипломатичних відносин у ХХ сторіччі : навчальний посібник Вінниця : Нова книга, 2008. 368 с.;
- Матвієнко В., Головченко В. Історія української дипломатії ХХ ст. у постатях. Київ. ун-т, 2001. 266 с.;
- Музика А. І. Функціональні завдання постійних дипломатичних представництв та засоби їх здійснення. *Держава і право. Юрид. і політ. науки*. К.: Ін-т держави і права НАН України, 2006. Вип. 34. С. 523-529;
- Нариси з історії української дипломатії / О. І. Галенко, Є. Є. Камінський, М. В. Кірсенко, М. Ф. Котляр, С. В. Кульчицький. К.: Вид. дім «Альтернативи», 2001. 736 с.;
- Святун О. В. Сучасні тенденції розвитку інституту консульського захисту. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. К.: Ін-т міжнародних відносин, 2010. Вип. 90. С. 175-177.
- Слабченко Є. Дипломатична історія України. К.: Кліо, 2016, 496 с.
- Степаненко К. В. Правове регулювання забезпечення прав і свобод громадян України за кордоном органами виконавчої влади. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ України*. 2007. № 4. С. 255-263.
- Федчишин С. Дипломатичне представництво України за кордоном: сучасні проблеми організації та правового забезпечення: монографія. Х.: ФІНН, 2011. 264 с.;
- Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підручник / Л. Д. Чекаленко, С. Г. Федуняк; Міжрегіональна академія управління персоналом. К.: Персонал, 2010. 464 с.;
- Шульгин О. Початки діяльності Міністерства Закордонних Справ України. *Український самостійник*. 1957, грудень. Ч. 4. С. 29– 32;

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Форма самостійної роботи	Кількість годин
1	Аналіз процедури призначення і відкликання дипломатичного представника; Аналіз професійних вимог та вимог до особистих якостей дипломата...	2
2	Визначення особливостей дипломатичних переговорів. Невербальні комунікативні практики в переговорному процесі	2
3	Визначення основних вимог до складання документів дипломатичного листування	2
4	Встановлення особливостей міжнародної ввічливості (протокольна реакція на траурні події, протокольна реакція на національні свята, міжнародний етикет щодо символів національної держави, практика прийому та розсадки гостей)	2
5	Опрацювання міжнародно-правових документів щодо врегулювання дипломатичної діяльності	2
6	Опрацювання базової та додаткової літератури	2
7	Підготовка до модульної роботи	3
	Разом	15

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ для підготовки до модульних робіт.

1. Поняття «дипломатія», «зовнішня політика», «міжнародні відносини»: формування та особливості застосування
2. Поняття дипломатії і дипломатичної служби. Державні органи зовнішніх стосунків.
3. Зародження та становлення базових форм дипломатичної діяльності в історії людства
4. Започаткування практики призначення постійних представників за кордоном
5. Відмінності дипломатії епохи середньовіччя від дипломатії Нового часу.
6. Етапи історії класичної (сучасної) дипломатії
7. Розвиток теорії міжнародних відносин в XVIII – XIX ст. та вдосконалення дипломатичної служби
8. Реформи дипломатичної служби парламентських держав першої половини XX століття
9. Концепція відкритої, публічної та неурядової дипломатії в міжнародних відносинах.
10. Основні положення Віденської конвенції про дипломатичні зносини 1961р.
11. Встановлення та підтримання дипломатичних відносин.
12. Структура дипломатичного представництва. Дипломатичний корпус.
13. Функції дипломатичних представництв і способи їх виконання.
14. Персонал дипломатичного представництва.
15. Порядок встановлення дипломатичних відносин. Відкриття дипломатичних представництв.
16. Управління, що входять до складу МЗС України. Зміст їхньої діяльності
17. Порядок присвоєння дипломатичних рангів в Україні.
18. Етапи формування сучасної консульської служби.
19. Основні положення Віденської конвенції про консульські зносини 1963 р.
20. Встановлення консульських відносин. Поняття «консульська установа». Класи консульських установ. Персонал консульських установ.
21. Встановлення консульських відносин. Основні поняття, категорії, принципи.

22. Порядок регламентації діяльності дипломатичних і консульських установ.
23. Основний імунітет і привілеї консульських установ і засобів пересувань.
24. Функції консула щодо юридичних осіб і громадян України. Нотаріальні дії, консульська легалізація, консульський збір
25. Почесні консули та їх роль у вчиненні нотаріальних дій
26. Основні положення Консульського статуту України 1994 р.
27. Дипломатичні місії. Спеціальні місії як особлива форма дипломатії.
28. Основні положення Віденської конвенція про спеціальні місії 1969 р.
29. Поняття торгового представництва та його роль в сучасній дипломатії
30. Економічна дипломатія як фактор багатосторонньої дипломатії
31. Правова осн.ова діяльності торговельно-економічної місії України за кордоном
32. Економічний напрямок в діяльності дипломатичних відомств та представництв.
33. Дипломатичні організації в розвитку дипломатичних відносин.
34. Міжнародні конференції.
35. Тенденції регулювання статусу дипломатичних представництв і їх персоналу.
36. Основний імунітет і привілеї дипломатичного представництва.
37. Основний імунітет і привілеї дипломатичного персоналу.
38. Основний імунітет і привілеї адміністративно-технічного і обслуговуючого персоналу.
39. Проблеми дії імунітету на території третьої держави.
40. Статус внутрішньої охорони дипломатичного представництва.
41. Право притулку – поняття інституту в сучасному дипломатичному праві. Сучасні тенденції в наданні притулку і укриття.
42. Дипломатичний етикет: поняття, основні норми етикету
43. Підготовка дипломатичних кадрів.
44. Безпека дипломатів. (Міжнародне законодавство: проблеми і практика).
45. Завершальні документи переговорів і візитів. Документи дипломатичного листування.
46. Дипломатичні переговори: засоби, техніка, методологія і тактика.
47. Багатобічні переговори (форми, процедури, порядки.)
48. Міжнародно-правова термінологія в роботі дипломата.
49. Основні завдання торговельно-економічних місією
50. Оперативні функції торговельно-економічних місій
51. Керівництво та штат торговельно-економічної місії
52. Привілеї та імунітети, якими користуються торговельно-економічні місії та члени їхнього персоналу
53. Дипломатична служба у новій міжнародній системі другої половини ХХ і початку ХХІ століття: загальна характеристика.
54. Дипломатичні структури Європейського Союзу .
55. Дипломатична служба Великобританії: загальна характеристика
56. Дипломатична служба Франції: загальна характеристика
57. Дипломатична служба Німеччини: загальна характеристика
58. Дипломатична служба Італії: загальна характеристика
59. Дипломатична служба Іспанії: загальна характеристика
60. Дипломатична служба Словацької Республіки: загальна характеристика
61. Дипломатична служба Японії: загальна характеристика
62. Дипломатична служба Святого престолу: загальна характеристика
63. Дипломатична служба США: загальна характеристика
64. Дипломатична служба Китайської Народної Республіки: загальна характеристика
65. Багатостороння і колективна дипломатія Латиноамериканських держав: загальна характеристика

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА

Індивідуальна завдання

Підготовка реферату-презентації за запропонованими темами
(перелік тем рефератів подається в робочому плані семінарських занять) (2 години)

Умови виконання

1. План доповіді
2. Текст доповіді
3. Захист під час семінарського заняття
4. Наявність презентації по темі доповіді
5. Доповідь супроводжується оглядом літератури та документів по темі.

Перелік тем для індивідуального завдання

1. Дипломати в Давньому світі: (Індії, Китаю, Єгипту, Месопотамії..)
2. Зовнішньополітичні і дипломатично відносини держав стародавнього Ірану. (Елам, Мідія, Персія).
3. Торгівельні шляхи Давнього світу і їх роль в міжнародних зв'язках
4. Місце кочових народів в міжнародних відносинах старовини
5. Епоха еллінізму: зміни суті міжнародних відносин.
6. Дипломатичні інститути в Стародавній Греції. Формування "системи" міжнародних відносин. Елінізм.- Еліністичеськіє держави і їх міжнародні пріоритети.
7. Дипломати в Греції і Римі
8. Розвідка: особливості становлення і розвитку.
9. Розвиток посольської справи в італійських містах
10. Дипломатія Туреччини в середні віки.
11. Вплив хрестових походів на розвиток консульських відносин.
12. Становлення і розвиток папської дипломатії
13. Шлюбна дипломатія: історія і особливості.
14. Символіка подарунків (дарувань) - зробити екскурс по різних народах і періодах.
15. Історичні джерела по дипломатії стародавнього світу. Особисті і державні архіви старовини (Єгипет, Хети, Вавилон, Акад.).
16. Дипломатія Візантії. Зовнішньополітичні контакти і форми їх ведення: торгові і політичні угоди, розповсюдження християнства, шлюбна дипломатія. Організація посольств і призначення дипломатів.
17. Папська дипломатія: історія і особливості функціонування.
18. Рицарські ордени: у системі міжнародних відносин середньовіччя.
19. Дипломатія італійських міст. Торгові і дипломатичні зв'язки. Нові форми дипломатичної діяльності. Торгові і консульські установи.
20. Формування дипломатичних і консульських відносин в епоху хрестових походів.
21. Особливості династичної дипломатії в Європі (12 - 15 ст.)
22. Дипломатія Русі (9 - 13 ст): вектори зовнішньої політики, особливості і форми дипломатичної діяльності.
23. Дипломатія Золотої орди: особливості форми
24. Піратство – роль в дипломатичних контактах 9 – 11ст. (араби, нормани, угорці).
25. Особливості зовнішньої політики Японії в ранньому середньовіччі.
26. Династична дипломатія (характеристика найбільш впливових династій)
27. Розвиток дипломатичних інститутів у Франції.
28. Розвиток дипломатичних інститутів в Росії..
29. Особливості розвитку дипломатичних інститутів в практиці торгових союзів (Італійський союз міст, союз Ганзейський, Швабський союз)

30. Дипломатичний етикет і церемоніал: формування і еволюція.
31. Дипломатичний церемоніал епохи Віденського конгресу.
32. Історія дипломатичної пошти і дипломатичних архівів.
33. Дипломатичне листування: історія і сучасна практика (прикласти до доповіді роздрукований словник термінів)
34. Дипломатичні прийоми: типологія і практика. Розсадження під час прийому.
35. Правила старшинства: дипломатичні правила і дипломатична практика (Великобританія, Франція, США, Японія, Ватикан, Арабські країни.)
36. Церемоніальний одяг: історія і національні особливості
37. Історія формування дипломатичного етикету
38. Особисті візити: форми, класифікація, правила ввічливості.
39. Практика організацій офіційних прийомів: запрошення, зустріч, розсадка.
40. Невербальна комунікація в дипломатичній практиці.
41. Проблеми організації охорони в дипломатичному корпусі
42. Офіційні державні і дипломатичні титули: історія, національні особливості, практика застосування.
43. Історія нагородних відзнак: загальні положення, національні особливості. Нагородні відзнаки в Україні.
44. Члени родин дипломатів: загальні положення, національні особливості
45. Церковні титули в дипломатичному церемоніалі
46. Сучасний дипломатичний етикет та його порівняння із національними традиціями.
47. Дипломатичний церемоніал: історія формування
48. Сучасна дипломатична служба Італії
49. Британська дипломатична служба: традиції та сучасні форми.
50. Національні особливості дипломатичної служби Японії.
51. Дипломатичні інститути в ісламських країнах
52. Організація дипломатичної служби Ізраїлю
53. Особливості дипломатичної служби Франції
54. Національні особливості ділових переговорів
55. Іноземні дипломатичні представництва в Україні
56. Організація дипломатичної служби Великобританії
57. Організація дипломатичної служби Німеччини.
58. Особливості організації дипломатичної протокольної служби в Україні.
59. Інститут почесного консула в Україні: загальні положення та практика.
60. Питання безпеки дипломатів. (право та практика).
61. Організація дипломатичної служби Китайської Народної Республіки.
62. Характеристика дипломатичних практик в Латиноамериканських країнах.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції із застосуванням наочних приладів, схем; виконання індивідуальних завдань. Для денного відділення передбачені семінарські заняття.

В навчальному процесі багато уваги надається самостійній та індивідуальній роботі студента.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний та проміжний контроль здійснюється викладачем під час вивчення дисципліни. Фіксується рівень підготовки студента до семінарських занять, змістовність відповідей, ступень опрацювання учбового матеріалу, виконання завдань до самостійної роботи. Формами організації поточного контролю є: виконання індивідуальних завдань; написання рефератів; виступи з доповідями; проведення тестування студентів.

Програмою передбачено проведення підсумкової модульної контрольної роботи.

Загальну кількість балів (100 бальна система) студент отримує шляхом складання балів за окремі види навчальних завдань.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

по курсу дипломатичній і консульській службі

1. Поняття «дипломатія», «зовнішня політика», «міжнародні відносини»: формування та особливості застосування.
2. Поняття дипломатії і дипломатичної служби. Державні органи зовнішніх стосунків.
3. Формування базових форм дипломатичної діяльності: історичні етапи та сучасні форми.
4. Поняття класичної (сучасної) дипломатії: особливості періоду.
5. Концепція відкритої, публічної та неурядової дипломатії в міжнародних відносинах.
6. Встановлення та підтримання дипломатичних відносин. Дипломатичний корпус.
7. Дипломатичне представництво: особливості організації діяльності.
8. Порядок присвоєння дипломатичних рангів в Україні.
9. Консульська служба: основні поняття, категорії, принципи.
10. Основний імунітет і привілеї консульських установ і засобів пересувань.
11. Почесні консули та їх роль у вчиненні нотаріальних дій
12. Дипломатичні місії. Спеціальні місії як особлива форма дипломатії.
13. Поняття торгового представництва та його роль в сучасній дипломатії
14. Економічна дипломатія як фактор багатосторонньої дипломатії
15. Правова основа діяльності торговельно-економічної місії України за кордоном.
16. Міжнародні конференції. Особливості статусу.
17. Сучасні тенденції регулювання статусу дипломатичних представництв і їх персоналу.
18. Основний імунітет і привілеї дипломатичного представництва та дипломатичного персоналу.
19. Основний імунітет і привілеї адміністративно-технічного і обслуговуючого персоналу.
20. Проблеми дії імунітету на території третьої держави.
21. Статус внутрішньої охорони дипломатичного представництва.
22. Право притулку – поняття інституту в сучасному дипломатичному праві. Сучасні тенденції в наданні притулку і укряття.
23. Дипломатичний етикет: поняття, основні норми етикету
24. Підготовка дипломатичних кадрів.
25. Безпека дипломатів. Міжнародне законодавство: проблеми і практика).
26. Завершальні документи переговорів і візитів. Документи дипломатичного листування.
27. Дипломатичні переговори: засоби, техніка, методологія і тактика.
28. Багатобічні переговори (форми, процедури, порядки.)
29. Основні завдання та функції торговельно-економічних місій.
30. Дипломатична служба у новій міжнародній системі другої половини ХХ і початку ХХІ століття: загальна характеристика.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота						
Модуль 1					Модуль 2	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Модульна робота за змістовними темами	ІНДЗ
T1	T2	T3	T4	T5		Реферат презентація
10	20	10	20	10	20	10
30		40			20	10
100						

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
65-74	D	задовільно	
60-64	E		
40-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-39	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Конспекти лекцій;

Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни;

Друковані засоби навчання;

Візуальні засоби наочності (таблиці; карти, схеми; роздавальний образотворчий матеріал).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Навчальні посібники:

1. Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол та етикет. Навчальний посібник. К.: Знання, 2006. 380 с. Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-165.html>
2. Сардачук П. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи: навчальний посібник. К.: Україна, 2001. 174 с.
3. Репецький В. М. Дипломатичне і консульське право: Підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 372 с. Режим доступу: <http://radnuk.info/pidrychnuku/mishnarod-pravo/468-repetsku.html>
4. Чудаков М. Ф. Дипломатическое и консульское право: учебник. Минск: Вышэйшая школа, 2019. 223 с. Режим доступа: <http://vshph.com/upload/inf/978-985-06-3155-8.pdf>
5. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / Буткевич В.Г., Мицик В.В., Задорожній О.В.; за ред. Буткевича В.Г. К.: Либідь, 2002. – 608 с. Режим доступа: <https://www.twirpx.com/file/259149/>
6. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби К.: Либідь, 1998. 244 с.
7. Право зовнішніх зносин: Дипломатичне право, дипломатичне право міжнародних організацій, право спеціальних місій, консульське право: Збірник документів / Алданов Ю.В., Забара І.М., Резніченко В.І. К.: Промінь, 2003. 784 с.
8. Калашник Г. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету: навч. посіб. К. : Знання, 2007. 143 с
9. Репецький В. Дипломатичне і консульське право: Підручник для студ. Вузів. Ред. Леся Дячишин. Львів : Біблос, 2002. 344 с.
10. Ріяка В. Дипломатичний протокол: Навч. Посібник. Х. : Нац. юрид. акад. України, 2006. 134с.

Документи та правові акти:

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини. 18 квітня 1961 р. *Інформаційно-довідковий бюлетень консульських зносин*. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_048
2. Віденська конвенція про консульські зносини. 24 квітня 1963 р. *Інформаційно-довідковий бюлетень консульських зносин*. Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_047
3. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру. 14 березня 1975 р. *Інформаційно-довідковий бюлетень консульських зносин*. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_254
4. Закон України Про державну службу Документ 889-VIII. *Відомості Верховної Ради*, 2016, № 4, ст.43 Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>;
5. Закон України Про дипломатичну службу Документ 2449-VIII, *Відомості Верховної Ради*, 2018. № 26. ст. 219 Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19>
6. Конвенция о предотвращении и наказании преступлений против лиц, пользующихся международной защитой, в том числе дипломатических агентов от 14.12.1973 г. Режим доступу: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/int_protected_persons.shtml
7. Конвенція про привілеї та імунітети спеціалізованих установ ООН 21.11.1947. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_170
8. Конвенція про спеціальні місії від 08.12.1969. Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_092

9. Наказ МЗС України Про затвердження Положення про працівників, які виконують функції з обслуговування в органах дипломатичної служби 06 лютого 2019 р. за № 134/33105. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0134-19#n19>
10. Постанова Кабінету міністрів Про затвердження Положення про Міністерство закордонних справ України від 30 березня 2016 р. № 281 Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-2016-п>
11. Постанова Кабінету міністрів Про затвердження Положення про Представництво Міністерства закордонних справ України на території України від 25 липня 2002 р. № 1050. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1050-2002-п>
12. Указ Президента України «Про Перелік дипломатичних посад, приписаних до дипломатичних рангів» 21 грудня 2018 року № 434/2018. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/434/2018>
13. Указ президента України Про Консульській статут України від 2 квітня 1994 року N 127/94 Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127/94>
14. Указ Президента України Про нештатних (почесних) консулів України від 17 лютого 1997 року N 150/97 Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/150/97>

Додаткова література:

1. Асланян А. Г. Адміністративно-правові засади діяльності дипломатичних представництв іноземних держав в Україні. *Вісник Харківсько Національного університету внутрішніх справ*. 2010. № 4, Ч. 2. С. 87-96;
2. Бабенко О.Г. Консульська служба України: пісумки першого десятиріччя. *Науковий вісник Дипломатичної академії України*. Вип. 5, 2000 С. 55 – 60;
3. Бажанов Е.П., Бажанова Н.Е. Международные отношения в XXI веке. *International Relations in the XXI Century*. М.: Восток - Запад, 2011. 168 с.;
4. Байбурин А.К., Топарков А.У. У истоков этикета. Л.: Наука. Ленинградское отделение, 1990. 165 с.;
5. Бахов А.С. На заре советской дипломатии. Органы советской дипломатии в 1917 – 1922. М., 1966. 174 с.;
6. Бекашев К., Волосов М. Международное публичное право. Практикум. М., 2000. С. 91–104;
7. Белоколот О. Удосконалення практики міждержавних відносин. Особливості дипломатичного протоколу в США. *Науковий Вісник Дипломатичної Академії України*. Вип. 3. К., 2000;
8. Блищенко И.П. Дипломатическое право. М., 1990. 284 с.;
9. Блищенко И.П., Дориа Ж. Прецеденты в международном публичном и частном праве. М., 1999. С. 219–244.
10. Бобылев Г. Г. Основы консульской службы. М. 1986. 317 с.
11. Богучарский Е. М. Некоторые вопросы становления дипломатии арабских государств (вторая половина XX – начало XXI вв.) *Мировая экономика и международные отношения*. 2009. № 1. С. 77-83.
12. Боєчко В. Д. Кордони України: історична ретроспектива та сучасний стан / В. Боєчко, О. Ганжа, Б. Захарчук. Альберт. ун-т, Канад. ін-т укр. студій. К. : Основи, 1994. 168 с.;
13. Буткевич О.В. Міжнародне право стародавнього світу. К., 2004 . 864 с.
14. Василенко И. Международные переговоры в бизнесе и политике: стратегия, тактика, технологии. Учебное пособие. М.: Восток-Запад, 2011. 424 с.
15. Веденєєв Д.В., Будков Д.В. Юність української дипломатії. *Становлення зовнішньополітичної служби Української держави. 1917-1923 рр.* К.: К.І.С., 2006. 312 с.
16. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України. За ред. д.ю.н., проф. В.Н. Денісова. К.: Юстініан, 2006. – 672 с.

17. Віднянський С.В. Народна (громадська) дипломатія. *Україна в міжнародних відносинах. Енциклопедичний словник-довідник*. Випуск 3. Предметно-тематична частина: К–О. К., 2012. С. 241–243.
18. Вуд Д., Серре Ж. Дипломатический церемониал и протокол: принципы, процедура и практика. Перевод с англ. М.: Прогресс, 1974. 445 с.
19. Геневски М. П. Лекции по дипломатическо и консульско право и дипломатически протокол. София, 1971.
20. Головченко В. І. Дипломатична історія України (кінець ХІХ – перша чверть ХХ ст.): навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / В. Головченко, В. Матвієнко, В. Солдатенко; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2011. 527 с.
21. Григор'єва Т. Історія дипломатії: від давнини до кінця ХVІІІ ст. : навч. посіб., Нац ун-т «Києво-Могилянська академія», 2014. 176 с
22. Гроций Г. О праве войны и мира. М.: Государственное издательство юридической литературы, 1956. 868 с.
23. Гуменюк Б. Встановлення дипломатичних відносин, відкриття дипломатичних представництв, припинення дипломатичної місії. *Політика і час*. 1997. № 5. С. 70-75.
24. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби: навч. посіб. К.: Либідь, 1998. 248 с.
25. Гуменюк Б. Порівняльний аналіз дипломатичних служб України та іноземних держав. *Політика і час*. 1998. № 11. С. 62 – 67.
26. Дебурдур А. Дипломатическая история Европы. Перевод с французского. Ростов-на-Дону : Феникс, 1995 Т. 2 : (1814-1878). 604 с.
27. Деев А. Современная Франция: механизм формирования внешней политики. М., 1985. 208 с.
28. Демин Ю. Г. Статус дипломатических представительств и их персонала. М.: Международные отношения. 1995 205 с.
29. Демин Ю.Г. О статусе внутренней охраны дипломатических представительств МЖМП. 1994. №.1. С. 100–109.
30. Демин Ю.Г. Проблема статуса дипломатов на территории третьего государства // МЖМП. 1993. №.2. С. 72–82.
31. Демин Ю.Г. Проблемы иммунитетов дипломатических средств передвижения // МЖМП. 1994. №. 4. С. 99–107.
32. Демин Ю.Г. Статус дипломатических представительств и их персонала: Учеб.пособие. 2-е изд., доп. М.: Междунар. отношения, 2012. 224 с.
33. Дещинський Л. Є., Панюк А.В. Міжнародні відносини України : історія і сучасність. Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2001. 424 с.
34. Дипломатическая миссия: институт международных отношений – 55 лет. *Украинский курьер* 1999. 16 октября. № 195.
35. Дипломатическая служба США. М.: МО, 1987. 189 с
36. Дипломатія сучасної України : енциклопед. довід. Київ : Координаційне бюро Енциклопедії Сучасної України НАНУ, 1997. 83 с
37. Долгов К. М. Философские измерения политики, дипломатии и культуры. Том V. Западноевропейская философия, политика и культура: проблемы и перспективы. М.: Научная книга, 2007. 446 с.
38. Дорошенко Д. Дещо про закордонну політику Української Держави в 1918 році. *Хліборобська Україна*. Відень, 1920–1921. 36. 2/4. С. 49–64
39. Задорожній О.В. Генеза міжнародної правосуб'єктності України: монографія. Київ: К.І.С., 2014. – 688 с.;
40. Задорожній О.В. Міжнародне право у відносинах України та Російської Федерації: монографія. Київ: К.І.С., 2016. 560 с.;

41. Зонова Т.В. Дипломатическая служба Италии: Исторический очерк. Москва, 1995. 165 с.;
42. Ивонин Ю. Е. У истоков европейской дипломатии нового времени. Минск, Университетское, 1984. 160 с.;
43. История дипломатии в 5 т. Под ред. В. А. Зорина и др. 2-е изд., Москва: Госполитиздат, 1959 – 1975.
44. Капкан М. В. Деловой этикет: учеб. Пособие. Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2017. 168 с.;
45. Кашлев Ю.Б Дипломатическая служба США. М., 1987. 189 с
46. Ковалев А. Азбука дипломатии. М., 1993. 240 с.
47. Козырев Н. И. Дипломатия в экстремальных ситуациях: Учебное пособие. М.: Восток - Запад, 2010. 64 с.
48. Козырев Н. И. Дипломатия и дипломатическая служба стран Среднего Востока (Иран, Афганистан): учеб. Пособие. М.: Восток - Запад, 2008. 79 с.
49. Комерційна дипломатія: торговельна політика і право: навчальний посібник. Львів, 2005
50. Костяшов Ю.В. Первый русский консул в Кёнигсберге. Новая и новейшая история. 2002. № 1. С. 219–223;
51. Кулик О.П., Сардачук П.Д. Элементы дипломатического протокола і дипломатичної практики в історії України. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. 172 с.;
52. Кулматов К. Н., Митрофанова А. В. Региональные аспекты международных отношений. Учебник. Под ред. А. Н. Панова. М.: Восток-Запад, 2010. 536 с.
53. Кучменко Е. М., Кучменко Б. А. Історія міжнародних відносин першої половини ХХ ст.: історико-політичне есе. К.: ІПК ДСЗУ, 2007. Ч. 1. 369 с.; Ч.2. 386 с.
54. Лексикон хороших манер: Пер. с эстонского. Сост. В. Парбо. Таллинн: ИЛО, 1991. 112 с.
55. Лозінська С. В. Використання діяльності почесних консулів в роки незалежності України. *Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. Науковий часопис.* 2002. №1. С. 142-146.
56. Лозінська С. В. Зародження і становлення правового інституту консульства в Україні. *Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. Науковий часопис,* 2002. № 3. С. 157-161.
57. Лозінська С.В. Використання інституту почесного консула в міжнародній практиці. *Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук. праць.* К.: КНУ, 1999. Вип. 13. Ч. 1. С. 121-126.
58. Лозінська С.В. Відновлення інституту почесних консулів в консульській практиці України. *Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірка наукових праць.* К.: КНУ, 1999. Вип. 12. Ч. 4. С. 63-66.
59. Лозінська С.В. До питання про формування української консульської служби. *Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірка наукових праць.* К.: КНУ, 1998. Вип. 7. Ч. 2. С. 173-180.
60. Лозінська С.В. Застосування інституту почесного консула в консульській практиці Республіки Польщі. *Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірка наукових праць.* К.: КНУ, 1999. Вип. 14. Ч. С. 73-78.
61. Лозінська С.В. Історичні передумови виникнення інституту почесного консула. *Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірка наукових праць.* К.: КНУ, 1999. Вип. 15. С. 92-98.
62. Лозінська С.В. Правовий статус почесних консулів в сучасному міжнародному праві. *Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірка наукових праць.* К.: КНУ, 2000. Вип. 21. Ч. 2. С. 71-74;
63. Мартенс Ф.Ф. О консулах и консульской службе на Востоке. - СПб, 1873.

64. Марущак М. Й. Історія дипломатичних відносин у ХХ сторіччі : навчальний посібник Вінниця : Нова книга, 2008. 368 с.;
65. Матвеев В.М. Британская дипломатическая служба. М.: Международные отношения, 1984. 160 с.
66. Матвеев В.М. Дипломатическая служба США. М.: Международные отношения, 1987. 191 с.
67. Матвієнко В., Головченко В. Історія української дипломатії ХХ ст. у постатях. Київ. ун-т, 2001. 266 с.
68. Мелихов И. А. Личность в дипломатии. На исторических параллелях. Монография. М.: Восток - Запад, 2011. 368 с.
69. Митрофанов М.В. Защита правового статуса и ответственность персонала международных организаций системы ООН // Советский ежегодник международного права. 1978. - М.,1980. С. 224–237.
70. Многоликая дипломатия: исповедь посла. М.: Издательство «Известия», 2007. 472 с.;
71. Молочков Ф.Ф. Дипломатический протокол и дипломатическая практика. М., 1979 253 с.;
72. Музика А. І. Функціональні завдання постійних дипломатичних представництв та засоби їх здійснення. *Держава і право. Юрид. і політ. науки*. К.: Ін-т держави і права НАН України, 2006. Вип. 34. С. 523-529.
73. Нариси з історії української дипломатії / О. І. Галенко, Є. Є. Камінський, М. В. Кірсенко, М. Ф. Котляр, С. В. Кульчицький. К.: Вид. дім «Альтернативи», 2001. 736 с.;
74. Недосугова Т. А. Деловое письмо: стилистика и структура текста. Учебное пособие. М.: Восток - Запад, 2010. 80 с. ;;
75. Никольсон Г. Дипломатическое искусство. Четыре лекции по истории дипломатии. Пер. с англ. М., 1962. 118 с.
76. Нинесбаум М.Е. 'Via Latina ad ius' («Латинская дорога к праву»). М.,1996
77. Новохацька Л.П. Краткий справочник по этикету. Киев: Общество «Знание» Украины, 1992. - 96 с.;
78. Овсій І. О. Зовнішня політика України (від давніх часів до 1944 року) : навч. посіб. для студ. гуманіт. спец. вищ. закл. освіти. – К. : Либідь, 1999. 238 с.
79. Онацький Є. Українська дипломатична місія в Італії за перших шість місяців своєї діяльності. Календар-альманах «Відродження». Буенос-Айрес, 1956. С. 29–52;
80. Онацький Є. Українська дипломатична місія до Ватикану. Календар-альманах «Відродження». Буенос-Айрес, 1954. С. 29–61;
81. Орнатский И.А. Экономическая дипломатия. 2-е изд. М.: Международные отношения. 2001. 280 с.
82. Павлов В. Дипкурьеры (правовой статус). *Международная жизнь*. 1987. № 4. С. 157 – 158.
83. Панов А.Н. Японская дипломатическая служба. М.: Международные отношения, 1988. 181 с.
84. Перов А.П. Правовое положение дипломатических и консульских представительств в системе Украины. *Актуальные проблемы государства*. Вып. 2 1995.;
85. Петрова Т.П. Перу в системе международных отношений (1821-2010 гг.). М.: Аванглион-принт, 2011. - 392с.
86. Пиз А., П. Данн П. Язык телодвижений: Как читать мысли других людей по их жестам. Перевод с англ Н. Е. Котляр. Нижний Новгород : Ай Кью, 1992. 263 с.;
87. Плотникова О.В. Консульские отношения и консульское право. М.: Норма. 1998 201 с.;
88. Подготовка дипломатических кадров. *Політика і час*. 1998. № 2 С. 67 – 74.
89. Пухкало О.Г. Політико-правові засади сучаної української дипломатії. *Науковий вісник Дипломатичної академії України*. Вип.6. К., 2002. С. 4-10.

90. Ранних А. Безопасность дипломатов. *Международная жизнь*. 1999. № 7. С. 79-83.
91. Резниченко Н.Г. Создание и развитие института советских консулов. М., 1966.
92. Рыбаков Ю. М. Дипломатия: Учебное пособие 2-е изд. М.: Восток - Запад, 2010. 656 с.
93. Сандровский К.К. Специальные дипломатические миссии: Международноправовые вопросы. Киев : Вища школа. Изд-во при Киев. ун-те, 1977. 144 с.;
94. Сардачук П.Д., Кулик О.П. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи. К., Україна. 2001
95. Сардачук П.Д., Кулик О.П. Елементи дипломатичного протоколу і дипломатичної практики в історії України. – Львів, 2000
96. Сахаров А.Н. Дипломатия Древней Руси. М., Педагогика, 1987. 126 с.;
97. Святун О. Сучасні тенденції розвитку інституту консульського захисту. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. К.: Ін-т міжнар. відносин, 2010. Вип. 90. С. 175-177.
98. Сиротенко В.Т. История Международных отношений в Европе во второй половине IV – начале VI вв. – Пермь, 1975. 283 с.;
99. Слабченко Є. Дипломатична історія України. К.: Кліо, 2016, 496 с.
100. Смирнов Г. Н. Этикет и протокол в деловых переговорах. М.: Научная книга, 2010. 160 с.
101. Средин В. Дипломатия на пороге XXI в.: новые вызовы. *Международная жизнь*. 1999. № 11. С. 3- 8
102. Степаненко К. В. Правове регулювання забезпечення прав і свобод громадян України за кордоном органами виконавчої влади. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ України*. 2007. № 4. С. 255-263.
103. Степанов А.И. Бернский дневник посла России. 1992-1999. М: Междунар. отношения, 2011. 736 с.
104. Сучасна дипломатія: світовий достід, національна специфіка. К., 1999. 184с.
105. Татаринцев В. М. Двусторонние отношения России со странами СНГ: Монография. М.: Восток - Запад, 2011. 264 с
106. Типові професійно-кваліфікаційні характеристики посад працівників МЗС України, представництв МЗС України на території України. *Офіційний сайт МЗС*. Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/publication/content/31847.htm>
107. Троян С. С. Вступ до теорії міжнародних відносин : навч. посіб. для студ. вузів; Наук.-метод. центр вищ. освіти, Рівнен. ін-т слов'язнознавства Київ. ін-ту «Слов'ян. ун-т». К., 2000. 139 с.;
108. Україна в міжнародних відносинах : енциклопед. словник-довідник. Вип. 1: Предметно-тематична частина : А-Г / Бажан О. Г. та ін. ; редкол.: М. М. Варварцев та ін.. К. : Ін-т історії України НАН України, 2009. 180 с.
109. Федчишин С. А. Система органів управління закордонними справами Україн. Загальні підходи. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2009. Вип. 45. С. 144-151.
110. Федчишин С. Дипломатичне представництво України за кордоном: сучасні проблеми організації та правового забезпечення: монографія. Х.: ФІНН, 2011. 264 с.
111. Чекаленко Л., Федуняк С. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підручник. К.: Персонал, 2010. 464 с.
112. Честара. Д. Деловой этикет: паблик рилейшнз для всех и для каждого. Пер. Л. Бескова. М.: ФАИР-ПРЕСС, 2000. 336 с.
113. Чудаков М. Ф. Дипломатическое и консульское право : учебник. Минск : Вышэйшая школа, 2019. 223 с. Режим доступа: <http://vshph.com/upload/inf/978-985-06-3155-8.pdf>
114. Шульгин О. Початки діяльності Міністерства Закордонних Справ України. *Український самостійник*. 1957, грудень. Ч. 4. С. 29– 32
115. Barston R.P. Modern Diplomacy. U.K., 1988. 433 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ Е-РЕСУРСИ

1. Міністерство закордонних справ України - <https://mfa.gov.ua/ua/about-mfa/history>
2. Молодіжна громадська організація «громадське об'єднання «клуб молодих дипломатів України» - <https://sites.google.com/a/dipclub.org.ua/klub/>
3. Дипломатична академія України імені Геннадія Удовенка при МЗС - <http://da.mfa.gov.ua>
4. ООН. Документи. - <https://www.un.org/ru/sections/general/documents/index.html>

КОЧ СВІТЛАНА ВАДИМІВНА

Дипломатична та консульська служба:
методичні вказівки та завдання до навчального курсу

для студентів спеціальності «Міжнародні економічні відносини»
факультету міжнародних відносин, політології та соціології

Підписано до друку 20.12.2019 року Формат 60x84/16 Друк офсетний
Папір офсетний. Ум. друк. аркушів 2,0. Тираж 100 екз. Замовлення №260

Видавництво ТОВ «Удача», свідоцтво ДК № 4241 від 23.12.2011р.
м.Одеса, вул. Гаванна, 3 тел. (048) 726-54-37, e-mail: mostik1@ukr.net

